

Châng Thlan: *Rome 12:2.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Rilru tihtharna hi Pathian leh ringtû kêra inkûngkaih tawna a ni tih man thiam.

Vei Tûr: Nî tin nuna Pathian ruâhmanna ða zâwka zui tûra ðan zêl duhna neih.

Tih Tûr: Pathianin min kaihhruai dân hriat a, chutiang kaihhruaina behchhana nung leh che tûra duhthlanna siam.

THUPUI THEN

I. Hriat Tûr: Pathianin Ringtûe Rilrû A Tihtharsak Dân

- A Ringtû rilrû tihtharsak tûra mawhphurtu chu tu nge ni?
- B Rilru tihtharna hi thil thleng thut nge zâwimuânga thleng zâwk? Sawi fiah la.
- C Rilru tihtharnaah hian rinnain eng ðangkaina nge a neih vê?

II. Vei Tûr: Pathian Thil Ruâhman Ngaihven That Zâwkna

- A Engtikah khân nge thlarau lam hriatthiamna thar i lo chan? Chû hriatthiamnain i tân awmzia a neihzia chu in pâwlte hrilh ang che.
- B I ngaihtuah dân leh nun dânah inthlâk danglam ngaia i inhriat kha engtikah khân nge sawi fiah ang che.

III. Tih Tûr: Pathian Ruâhmanna Hriain Chêtpui Ang Che

- A I awmdân kha Pathian ngaihsak nun a ni lo tih Pathianin a hriattîr che hnuhnung ber kha engtikah khân nge ni? Eng tin nge a taka i chêt-pui theih ang?
- B Eng thlarau thilpêk ber nge neia i inhriat? Engtin nge chû chu Pathian tân i hman theih ang?

KHAIKHÂWMNA: Hê zirlai hian zirlaite chu an rilru tihthar nâna thil inlâwm tawn a ni tih man thiam tûra ðanpuiin, Pathian hnêna intulûta A duhzâwng ti tûrin, inthâwina nung angin Amâ tân an nung ang. Tichuan Pathianin Amâ ruâhman ang zêl a ngaihtuah thei, vei leh che tûrin chakna a pê ang.

INZIRTÎR DÂN TÛR

RAHBI 1—Chawk phûr rawh

Châng Thlan: *Rome 12:2.*

Thlarau thanna atâna thu pawimawh: Keini hian Pathian hnênah inthâwina nung ni tûrin kan nunna hi kan hlân ngêi tûr a ni. Chutiang chauh chuan Thlarauvin kan rilrû leh chênate min tihtharsakin, kan nunah Pathian ruâhmanna kan târlang thei ang.

ZIRTIRTÛTE PUÂL: In pâwlte hnênah chuan, khawvêl tih dân anga nun âi chuan, Pathian ruâhman ang zêla nung tûr chuan, keimahnî lam inhlanna neih zui zêl a ngai a, Thlarau Thianghlim tihtharna chan zêl a ngai tih hriattîr la. Rinna zâra felna hi thil kal zêl, a tîr aţanga a tâwp thlengin, tihropuina thlen hmâ chuan tihthar zêl ngai a ni. Pathian Thlarau tihchaknaa kan rilrû leh thinlung mak taka tihthar chhoh reng hi sawi uâr lutuk tih pawh a awm thei âwm lo ve.

Sawi Hawn Nân: Ngawlvei tihdam leh nâna “Rahbi Sâwpahnih” an tiha a rahbi hmasa pahnihte hian, khawvêl awm dân aţanga kan rilru siamthata tih awmzia manthiam tûrin min ţanpui thei ang. Hêng hian kan nuna Pathian thiltum chu târlang tûrin chakna min pe thîn a ni.

Rahbi hmasa zâwkah chuan, i hmachhawn mêk ngawlveinaah khân harsatna i nei a ni tih i pawm phawt a ngai a. Rahbi pahniha chuan, i ngawlveina hneh thei tûrin chunglam thiltihtheihnain a ţanpui che i mamawh tih i pawm a ngai bawk. Hê thil han pawm chiahi ngaihrûat mai âiin a harsa zâwk a. Tlânglâwn taka ‘Ka sual a ni’ tih han pawm mai chu a harsa lêm lo. Mahse, keimâ nunah hian harsatna ka nei ngêi a ni tih pawm chiahi erawh chu a har ta talh mai thung a ni.

College-ah, Cory-a chuan ‘rilru hah chhâwk ngai’ a ni tih bâk ‘ngawlvei a nei’ a ni tih a inpawm hleithei lo tlat mai a.

Chutiang tûr chuan Pathian a lo chêt a ngai. Chû chu a thinlungah a chiân a, harsatna nei a ni tih a inpawm thlap chinah erawh chuan, Cory-a chuan amâ nun ațanga chû ngawlveina chu senghawi tûrin chêt a lâk a ngai ta a ni. Chutiang ti tûr chuan mahni chakna mai ni lo, chakna dang ținpui nih a ngai a. Cory-a hian Thlarau hruaia hall ațanga an pindana kala ruihhlo thil a la kawl zawng zawngte bawlhhlawh bâwma paih tûra kal tluka harsa tih a nei lo.

Kan mihring taksa awmphung hi, kan taksa hriatna thazâm ilo vêl, rilru ngaihtuahna hnathawh dânte kan hria a. Hêng zawng zawngte hi damdâwi (chemical) hmanga sawisak a nih tawh hnû hi chuan, thluâk lamah a inthlung nghet êm êm tawh mai țin a. Chutiang han bânsan tak tak tûr chuan kan rilrûte siamthâa tihthar ngêi a ngai țin.

Zawhna Sawi ho tûr:

- ❶ In pâwl member zîngah ruihhlo ngawlvei bânsan a khirhzia mahnî nuntawng ngêi ațanga sawi thei an awm em? Rem a tih chuan a testimoni sawi tûrin in sâwm dâwn nia.
- ❷ Nangmâ nuna chin dân țin chîng tûra kawng thar i lo zawh ținna chungchâng sawi ang che.

RAHBI 2—Zawng chhuak rawh

ZIRTIRTÛTE PUÂL: In pâwl member-te chu, ringtûin phûr taka chhandamna kawng zawha hmâ a lâk chhoh zêlnaah, Pathian hnêna mahni nun an intukluh chungchâng ngaihtuah tûrin fuïh ang che.

ZIR ZÂUNA

Hmâwrhmuhna: In pâwlte nên *Rome 12* thlîr nawn thuâk ang che u.

Rome 12:1, 2-ah hian thupêk pahnih a awm a. A hmasa zâwk chu ringtuin chêt lâkna tûra thupêk—mahni chu ‘inthâwina nung’ ni tûra inpêk a ni. Thupêk pahnihna chu

ringtuin mahnî chungã thil eng emaw thleng ‘rîrû(te) tihthar leh siamthat’ tûra lo inphal a ni. Bung 12 thu kal zêl leh a bâk bung dangte hi chuan nun dân leh ngaihtuahna thar A Taka Nunpui dân tûr a sawi zui ta zêl a ni.

Ngaihtuah Teh: Engati nge ringtûte hian ngaihtuahna hlimawm lam chin hi phûr taka an tih laia, a dawt leh, **A Taka Nunpui** lam hi an hreh deuh tlat thîn?

I. Phûr Taka Ringtû Inpêkna (Rome 12:1, 2.)

Rome 12:1-a thupêk hmasa zâwk chu ringtûin phûr taka thil a tih tûr a ni. Pathian hnêna inthâwina nung ni tûra mahni ngêi inhlân a ni. Helai thû a ‘inhlân’ tih hi Grik tawngah chuan ti tûra thupêk a ni. Tawngkam dang chuan, Paula hian ringtûte chu duhthlan tûr pawh a pe lo va, an thlarau lam chibaibûkna atân, inthâwina nung ni tûrin mahni an inhlân mai tûr a ni. Heta inthâwina ‘nung’ tih hian thil kal mêk a ni tih a târlang a. Chû chuan ringtûte chu rana inthâwina anga talh tawh leh, maichâm chungã va dah mai a kâwk lo va; Pathian ruâhmanna zui zêl zâwk tûra mahnî duhzâwng leh hmasialna thilte nghat a, phûr taka che zui tihna a ni.

Ngaihtuah Teh:

- ❶ Inthâwina nung ni tûra mahni i inhlanna dâl thîntû che chu eng thil nge ni?
- ❷ Eng tin nge Pathian ruâhmanna hnuaiyah chuan phûr taka i nunna i hlân theih ang?

II. Ringtu Siamtha Tûra Pathian Chêtna (Rome 8:5–9.)

Rome 12-a Paula thupêk pahnihna chu châng 2-ah kan hmû a, chû chu: ‘siam that’ nih a ni. Hê thupêk hi mahni lam chêtna ang chî ni lo vin, tihsak nih ang lam a ni zâwk tlat mai. Chumi awmzia chu ringtû chungã thilthleng, tihsak lam thil a ni. A

titu tûr tak târlan tel a nih loh chuan a titu tûr chu chunglam tihna a ni. Chutiang chuan, a titu tûr chu Pathian a ni. *Rome 12:2* ʈobul lamah phei chuan chutiang chiah chu a kâwk a ni.

Ringtu chu hê khawvêl awm dân ang hian a awm zêl tawh lohna tûrin, a rilrû tihtharsak tûra ‘siam ʈat’ tûr a ni ta. Hê rilru tihtharna hian *Rome 8* lamah min kîrpui a, chutah chuan tîsa thil ngaihtuah chu thihna a ni a, Thlarau lam thil ngaihtuahna erawh chuan nunna leh beiseina a neihtîr thung. Bung *12*-a rilru tihtharna hian, ringtû nuna Thlarau hnathawh a kâwk ta a ni. Pathian hnêna kan nun chu inthâwina nung anga phûr taka kan inpêk hnû, Thlarau lam thilte thupuia neih kan thlan tawh chuan, Pathian chu phûr taka lo chên, kan rilrû min tihtharsakna hnâ chu min thawhsak ta a ni. Hei hian Pathian nêna ʈhian anga inlaichînna ʈhâ nei a, thawh hona a hring ʈhîn a ni.

Sawi Ho Tûr:

- ❶ Kan thil ngaihtuah tûr thlangtu kan nih zâwk sî chuan, engtin nge Pathianin kan rilrûte min tihtharsak theih ang ni?
- ❷ I thil ngaihtuah dân hmang thlâk danglamsak tûr che a Thlarau Thianghlimin Bible châng a hriatchhuahtîr che, nangmâ nuntawng ngei han sawi teh.

III. Rilru Tihthar Tawh Awmdân Tûr (*Rome 12:3–8*.)

Paulan *Rome 12* tîra thupêk pahnih a sawi hnûin, chutiang awm dân tûr entîrna pên a sawi zui ta zêl a, chû chu ringtû nun siamʈhat hnûa khawsak dân tûr a ni. Entîrna pakhat chu, ringtûte hian mahnî an indahsâng vak tûr a ni lo va, a huhova an nihna chu an pawm zâwk tûr a ni. Chutiang a nihzia entîrna atân ringtu khawsa hote chu a hmang a, kohhran rawngbâwlsakna leh khawvêl pum puia Pathian hna kalpui zêl nân, khawngaihna, thlarau thilpêk chu pêk a nih thûte a sawi a. Pathian min tihsak a nihna lam sawi uâr

nân, hêng thilpêkte hi Thlarau Thianghlim min pêk a ni tih a Chiang a (*1 Korin 12:4–11*), hlawh chhuah a ni lo; rinna zâra dawn a ni bawk.

Entîrna dang leh chu mi dangte hmangaihna lantîr niin, rinawm chat chungá LALPÂ rawngbâwl tûra ‘thlarau lam thila thahnemngai’ (*Rome 12:11*, NKJV) nih a ni. “Thlarau lama thahnemngai’ nihna hi Pathian siam that kan ni tih min hriattîrtu dang a ni. Paulan ‘thlarau’ tih a hmang hian hê thahnemngaihna hi Thlarau Thianghlim pêk/tihchak a ni tih a kâwk a. Chutiang chuan, *Rome 8:22, 23*-a târlan anga ringtu tin te thinlunga fâ nih châkna min neihtîrtu pawh chu ‘Thlarau’ chu a ni.

Ngaihtuah Teh:

- ❶ *Rome 12* leh *13*-ah hian nun siam thar tawh awm dân tûr entîrna enge nge i hmuh?
- ❷ Eng tiang kawngtein nge mi dangte chungá i chêt dânah i rinna a lo danglam tâk?

RAHBI 3—A Taka Nunpui Tûr

ZIRTIRTÛTE PUÂL: Pathian ruâhmanna hnuaiá inthâwina nung ni tûra inhlanna hi ringtû nuna thil kal zêl tûr a ni. In pâwl member-te chu an nî tin nuna Thlarau Thianghlimin an rilrû ngaihtuahnate a tihthianghlim sak zêl lam ngaihtuah tûrin tanpui la. Thlarau thâwkkhum Bible thû kan nuna kan bela danglamna min thlen theihzia hrilhin, chutianga ti thîn tûrin fuih ang che.

A Taka Nunpui Tûr Zawhnate:

- ❶ Kâr kal ta chhûng a, i ngaihtuahnate Pathian tihtharsak leh ngaihtuah dân thar nei tûr duhthlanna i lo siam (tih tâk loh emaw) sawi theih i nei em?
- ❷ Chutiang dinhmun angah chuan, Bible thu kaihhruaina enge i lo sâwtpui theih ang?

- ③ Vawiin zirlai aṭang hian eng hlâwkna nge i chhar? Engtin nge nangmâ nunah danglamna a thlen theih ang che?

RAHBI 4—Boruak siam rawh

ZIRTIRTÛTE PUÂL: Heta thil tih vêl nân hian thil ziahna hmanrua i mamawh maithei e. Thluâk lem print chhuah a, lo târ chhuah lâwk pawh a ṭangkai thei fû bawk ang. Heta tih tûrte hi sawi/ti ho teh u:

Tih Tûr:

- ① Thluâk lem sîr vêlah chuan ‘ngaihtuahna sual’ chi hrang hrangte ziak chhuak teh u.
- ② Ngaihtuahna thar zînga tel tûrte chu rawng mâwi deuh zâwkin ziak chhuak bawk ula.
- ③ Ngaihtuahna thar thlâwp thei Bible chângte pawh in ziak tel dâwn nia.